

Čtvrtek, 29. března 2012

Možnosti případného založení Evropské nadace pro demokracii (EED)

P7_TA(2012)0113

Doporučení Evropského parlamentu Radě ze dne 29. března 2012 o způsobu a podmínkách možného založení Evropské nadace pro demokracii (END) (2011/2245(INI))

(2013/C 257 E/03)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh doporučení Radě, který předložil Alexander Graf Lambsdorff za skupinu ALDE, o způsobu a podmínkách možného založení Evropské nadace pro demokracii (B7-0391/2011),
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. července 2011 o vnější politice EU na podporu demokracie ⁽¹⁾,
- s ohledem na články 2, 6, 8 a 21 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. prosince 2011 o přezkumu evropské politiky sousedství ⁽²⁾, a zejména bod 10 tohoto usnesení,
- s ohledem na svá usnesení ze dne 7. dubna 2011 o přezkumu evropské politiky sousedství – východním rozměru ⁽³⁾ a o přezkumu evropské politiky sousedství – jižním rozměru ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. prosince 2010 o výroční zprávě o dodržování lidských práv ve světě v roce 2009 a o politice Evropské unie v této oblasti ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. dubna 2002 ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu o úloze Evropské unie při podpoře lidských práv a demokratizace ve třetích zemích ⁽⁶⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1889/2006 ze dne 20. prosince 2006 o zřízení nástroje pro financování podpory demokracie a lidských práv ve světě (evropský nástroj pro demokracii a lidská práva – EIDHR) ⁽⁷⁾,
- s ohledem na dohody uzavřené mezi Evropskou unií a třetími zeměmi a doložky o lidských právech a demokracii obsažené v těchto dohodách,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 18. května 2009 na téma „Podpora demokratické státní správy: směrem k posílenému rámci EU“,
- s ohledem na tři soubory závěrů Rady: ze dne 22. října 2009 o podpoře demokracie v oblasti vnějších vztahů EU, závěry ze dne 13. prosince 2010, které obsahují zprávu o pokroku za rok 2010 a seznam pilotních zemí, a závěry ze dne 20. června 2011 o evropské politice sousedství,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P7_TA(2011)0334.

⁽²⁾ Přijaté texty, P7_TA(2011)0576.

⁽³⁾ Přijaté texty, P7_TA(2011)0153.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P7_TA(2011)0154.

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P7_TA(2010)0489.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 131 E, 5.6.2003, s. 147.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 386, 29.12.2006, s. 1.

Čtvrtek, 29. března 2012

- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 25. května 2011 o novém přístupu k sousedství, jež prochází změnami (COM(2011)0303),
 - s ohledem na sdělení Komise o partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu s jižním Středomořím (COM(2011)0200)),
 - s ohledem na závěry Rady pro zahraniční věci k evropské politice sousedství přijaté dne 20. června 2011 na 3101. zasedání Rady,
 - s ohledem na závěry Rady pro zahraniční věci k evropské nadaci pro demokracii přijaté dne 1. prosince 2011 na 3130. zasedání Rady,
 - s ohledem na tematické a geografické finanční nástroje Komise týkající se demokratizace a lidských práv (evropský nástroj pro demokracii a lidská práva, nástroj pro evropské sousedství a partnerství atd.),
 - s ohledem na podporu vyjádřenou založení END v dopise, který dne 25. listopadu 2011 obdržel předseda Evropského parlamentu Jerzy Buzek a VP/MK Catherine Ashtonová,
 - s ohledem na čl. 121 odst. 3 a článek 97 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci a stanovisko Výboru pro rozvoj (A7-0061/2012),
- A. vzhledem k tomu, že smlouvy EU zakotvují všeobecná lidská práva a demokracii jako základní hodnoty Unie a zásady a cíle její vnější činnosti;
- B. vzhledem k tomu, že článek 8 Smlouvy o fungování Evropské unie stanovuje zásadu začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, neboť uvádí, že Unie by měla veškerou svou činnost směřovat k odstranění nerovnosti a podpoře rovného zacházení pro muže a ženy;
- C. vzhledem k tomu, že v rámci svého akčního programu na podporu demokracie v rámci vnějších vztahů EU vyjádřila Rada svou vůli zlepšit soudržnost a účinnost své podpory, přesto však došlo jen k omezenému pokroku v tomto směru;
- D. vzhledem k tomu, že Parlament ve svém usnesení ze dne 7. července 2011 o vnější politice EU na podporu demokracie uvítal iniciativu spočívající v založení Evropské nadace pro demokracii,
- E. vzhledem k tomu, že založení END podpořilo v dopisu zasláném předsedovi Evropského parlamentu Jerzemu Buzkovi a VP/MK Catherine Ashtonové několik významných zastánců lidských práv včetně nositelů Sacharovovy ceny Aun San Su Ťij a Aljaksandra Milinkieviče;
- F. vzhledem k tomu, že EU a její členské státy dosud v praxi nerealizovaly opravdu soudržný a strategický přístup v otázkách spojených s demokratizací, který by uznal podporu demokracie jako oblast, která si zaslouží zvláštní pozornost;
- G. vzhledem k tomu, že události tzv. arabského jara a v zemích východního sousedství prokázaly, že je třeba, aby se EU okamžitě angažovala strategičtějším způsobem v zemích a s autoritářskými režimy a v zemích, které usilují o demokratické reformy, přičemž by se mělo vycházet z nového a odlišného přístupu, aby se obnovila důvěryhodnost a zajistila včasná pomoc v rámci procesu přechodu k demokracii; vzhledem k tomu, že vytvoření evropské nadace pro demokracii by mohlo být jednou z nejvýznamnějších reakcí EU na výzvy demokratizace v našem sousedství i mimo ně;

Čtvrtek, 29. března 2012

- H. vzhledem k tomu, že ženy hrají zásadní úlohu v procesech demokratizace a při zajišťování úspěchu společenských hnutí;
- I. vzhledem k tomu, že nedávné události v severní Africe a na Blízkém východě ukázaly, že ženy jsou rozhodujícími aktéry demokratických změn a že často dochází k porušování práv žen, neboť ženy jsou více vystaveny riziku chudoby a jsou marginalizovány v politickém, sociálním a hospodářském životě jejich zemí;
- J. vzhledem k tomu, že povstání v severní Africe a na Blízkém východě jednoznačně poukázaly na to, že je třeba řešit nestabilitu a nedemokratické režimy v zemích v sousedství EU, neboť to má význam i z hlediska bezpečnosti a stability v samotné Evropě;
- K. vzhledem k tomu, že je třeba, aby byl posílený přístup k podpoře demokracie a lidských práv, který byl přijat v rámci politiky sousedství EU a tzv. agendy pro změnu, doprovázen zvýšenou připraveností rychle a důsledně reagovat na vývoj související s demokracií a právním státem;
- L. vzhledem k tomu, že evropský nástroj pro demokracii a lidská práva (EIDHR) se zaměřuje na naléhavá opatření ve prospěch zastánců lidských práv v ohrožení, včetně novinářů a příslušníků opozice, a na opatření dlouhodobějšího charakteru, která doplňují stávající geografické nástroje EU;
- M. vzhledem k tomu, že politické strany, přední politické osobnosti (např. disidenti, představitelé opozice, vůdci mládežnických organizací), společenská hnutí, představitelé občanské společnosti, kultury a sdělovacích prostředků (např. novináři, blogeři, aktivisté sociálních médií a umělci) s jasným programem, jehož cílem je zlepšení demokracie, i nadále plní zásadní úlohu v rámci jednotlivých demokracií a demokratizačních procesů; vzhledem k tomu, že v důsledku nedostatku finančních prostředků, omezenému mandátu a zdlouhavým procesům v rámci nástroje EIDHR byla podpora těchto aktérů v minulosti omezena;
- N. vzhledem k tomu, že Rada pro zahraniční věci podpořila iniciativu k vytvoření evropské nadace pro demokracii (END); vzhledem k tomu, že kroky ke zřízení nadace postupují svižně kupředu, je naléhavě zapotřebí dosáhnout dohody o podrobných aspektech jejího fungování;
1. předkládá Radě toto doporučení, přičemž ji naléhavě vyzývá, aby:
- a) zajistila, aby END přinesla strategičtější a političtější přístup EU k podpoře demokracie tím, že poskytne cílenou, flexibilní a včasnou pomoc vycházející z přístupu zdola nahoru, v rámci něhož bude možno v případě potřeby změnit program, pokud je to nezbytné k usnadnění přechodu k demokracii v partnerských zemích;
 - b) prokázala, že pro dosažení výše uvedených cílů je zřízení nového fondu vhodnější a účinnější než revize stávajících nástrojů, zejména EIDHR;
 - c) stanovila jasné poslání a hodnoty END, tak aby měla nadace jasná kritéria pro výběr příjemců svých prostředků, zejména konkrétní metodiku procesu výběru;
 - d) zdůraznila soudržnost a účinnost demokratické podpory EU, jak je stanovena v akčním programu na podporu demokracie v rámci vnějších vztahů EU, a vybavila END mandátem a organizovala její činnost v tomto duchu;
 - e) požaduje, aby END zajistila dodržování zásady, kdy jednotlivé země přijmou odpovědnost za demokratické procesy a budování demokracie bude probíhat od nejnižších vrstev společnosti směrem k nejvyšším vládním orgánům;
 - f) zajistila, aby END při současné podpoře skutečné a udržitelné demokracie v zemích, které se nacházejí ve fázi před přechodem k demokracii, během něj i po něm, dostala cílený mandát, který by jí umožnil doplňovat opatření na podporu demokracie z jiných nástrojů a rovněž zviditelnit přidanou hodnotu, již přináší tento nový subjekt, přičemž pozornost by měla být převážně, nikoli však pouze, zaměřena na země evropské politiky sousedství;

Čtvrtek, 29. března 2012

- g) získala cenné zkušenosti tím, že se v prvotní fázi (i když ne naprosto) pozornost zaměří na evropské sousedství;
- h) zajistila, že END bude hrát úlohu, jež bude v souladu s činností orgánů EU a bude ji doplňovat, včetně činnosti Evropského parlamentu, členských států, jejich agentur a nadací, kterým orgány EU poskytují finanční prostředky, přičemž s nimi bude úzce spolupracovat, bude vytvářet partnerství a zamezí zdvojování činností; zejména v souvislosti s podporou demokracie ve Středomoří požaduje komplexitativitu a úzkou spolupráci s Evropskou nadací Anny Lindhové;
- i) zajistila, aby END vytvářela přidanou hodnotu tím, že bude doplňovat a nikoli zdvojovat či omezovat činnosti stávajících nástrojů financování, zejména nástroje EIDHR a nástroje stability; END by mohla zahajovat projekty, které by mohly později pokračovat v rámci nástroje EIDHR nebo v rámci geografických nástrojů, přičemž by vytvořilo programové rozhraní, které zajistí v dlouhodobém měřítku soudržnost a udržitelnost;
- j) definovala přesnou metodologii, díky níž bude možné již před zahájením každého z projektů zamezit tomu, aby docházelo k překrývání finančních nástrojů, komplikované sítě struktur Společenství a parlamentů (OPPD, ECG atd.), které jsou odpovědné za oblast lidských práv, a END;
- k) zajistila, aby END na úrovni strategického plánování spolupracovala s dalšími nástroji a strukturami EU zabývajícími se činností v oblasti lidských práv a demokracie, zejména pak s nástrojem EIDHR, nástrojem stability a rámcem podpory Společenství a geografickými nástroji; zajistila řádné a transparentní finanční řízení a nízké správní a náklady na převod prostředků; měla na paměti význam metody Společenství, přičemž by Komise měla být vyzvána k tomu, aby co nejdříve posoudila, jak by nástroje EU mohly v budoucnu zajistit rychlejší mechanismy reakce a jak a kdy by mohl být vytvořen svěřenecký fond EU, pokud by nové finanční nařízení poskytlo patřičný právní základ; zajistila, že pokud bude pro financování END využit i rozpočet EU, nebude to na úkor prostředků nástroje EIDHR, které jsou již nyní omezeny;
- l) umožnila END, aby působila ve třech fázích: před přechodem k demokracii, v průběhu i po přechodu k demokracii, a aby zahajovala projekty a přinášela inovativní řešení na místě, které by nebyly podporovány ze strany EU z důvodu procedurálních omezení či za účelem snižování rizik; přízpůsobila END tak, aby mohla ve větší míře podstupovat rizika, ale zároveň dodržovala finanční nařízení EU;
- m) žádá, aby byla zaručena nestrannost volebních pozorovatelských misí EU, a domnívá se proto, že by END neměla začlenit tyto mise mezi své činnosti zaměřené na podporu demokracie;
- n) oslovila již v rané fázi poskytování finančních prostředků v konkrétní zemi širokou skupinu příjemců, včetně klíčových politických činitelů prosazujících demokracii (např. nově vznikající politické síly, rodičí se politické strany, hnutí z řad široké veřejnosti a neregistrované nevládní organizace, odborové organizace), subjektů dohledu, informátorů, individuálních politických aktivistů, kulturních aktérů a aktérů v oblasti nových médií (bloggerů a dalších), organizací pro práva menšin a skupin odborníků, aby tak END mohla podporovat široké spektrum aktérů, kteří usilují o demokratické reformy; podporu výše zmíněným politickým aktérům a hnutím poskytovala pluralistickým způsobem;
- o) zajistila, aby END věnovala zvláštní pozornost zapojení žen do procesu demokratických reforem, a to tím, že bude podporovat ženské organizace a projekty v oblastech s citlivou genderovou tematikou, jako je boj proti násilí, vytváření pracovních příležitostí, a politickou účast rozšířením rovného přístupu ke spravedlnosti a vzdělání pro ženy a dívky a předcházením či ukončením stávajícího porušování práv žen;

Čtvrtek, 29. března 2012

- p) považuje za zásadní, aby END poskytovala všestrannou podporu sdružením v zemích, v nichž probíhá přechod k demokracii, vzhledem k jejich úloze hlavních demokratických aktérů, a aby jim pomohla dosáhnout konsenzu na vnitrostátní úrovni;
- q) světila END pravomoc přidělovat granty přímo vybraným příjemcům, a to nediskriminačním způsobem a za konzultace s místními delegacemi EU, a případně prostřednictvím politických nadací a nevládních organizací s prokazatelnými výsledky úspěšné činnosti v oblasti podpory demokracie; zajistila, aby zejména v úvodní fázi představovalo přerozdělování grantových prostředků účinný mechanismus, jenž END umožní pracovat s partnery v místě, kteří mají potřebné znalosti a mají k dispozici místní infrastrukturu, přičemž se těší důvěře místních obyvatel; konstatuje, že přerozdělování, pokud probíhá v souladu s politickou pluralitou na úrovni EU a funguje prostřednictvím hlavních grantů, by snížilo jak administrativní zátěž pro END, tak i případná rizika;
- r) zajistila, aby EU mohla uplatňovat politický vliv v souladu se svým rozpočtovým příspěvkem; zřídila nenáročnou, transparentní a politicky reprezentativní správní strukturu, která zajistí vyváženou a nákladově účinnou kombinaci zástupců z členských států a z evropských orgánů, včetně Parlamentu, a nezávislých odborníků a lidí z praxe; zajistila zřetelnou rovnováhu mezi autonomií a nezávislostí END a její odpovědností vůči subjektům, které jí poskytují finanční prostředky, a zajistila nejvyšší možný stupeň finanční bezúhonnosti v jejím účetnictví, přičemž je třeba zvláště dbát na to, aby finanční prostředky nebyly zneužity ke korupci a aby žádné finanční prostředky nebyly vyplaceny osobě nebo subjektu, který má jakoukoli vazbu na zločinecké nebo teroristické organizace;
- s) koncipovala END jako administrativně nenáročný, flexibilní a výkonný subjekt sídlící v Bruselu, který bude disponovat přímým mechanismem pro udělování grantů; žadatelé by neměli být nuceni podstupovat zdlouhavá výběrová řízení; spolufinancování ze strany příjemců by nemělo být podmínkou pro získání financování; přidělování grantů by však mělo být podmíněno splněním jasných a jednoznačných kritérií a seznam příjemců by měl být veřejně přístupný; měla by být zavedena vhodná ochranná opatření, která by zamezila podvodům a zneužitím finančních prostředků;
- t) vytvořila v rámci END vhodné kanály pro strukturovanou spolupráci a koordinaci s aktéry sídlícími jak v Bruselu, tak přímo na místě; zajistila úzkou spolupráci a konzultaci mezi budoucím výkonným výborem a personálem END a Evropskou službou pro vnější činnost (ESVČ), Komisí a Parlamentem, pokud jde o strategie, cíle a iniciativy v rámci jednotlivých nástrojů EU a strukturovaný dialog mezi delegacemi EU a velvyslanectvími členských států v místě;
- u) zajistila, aby END měla pevné vztahy se skupinami příjemců a prováděla s nimi často konzultace, a to bez regionálního zastoupení, přičemž by se spoléhala na delegace EU a na místní organizace nebo nezávislé odborníky a osoby z praxe, a tyto aby byli důkladně prověřováni s cílem zaručit, že jsou bez jakýchkoli vazeb na zločinecké nebo teroristické organizace;
- v) zajistila, aby byl zaveden odpovídající systém sledování pro hodnocení účinnosti poskytnutých finančních prostředků;
- w) domnívá se však, že by mělo být prioritou zřízení END jako vnějšího finančního nástroje EU v jejím institucionálním rámci s cílem zajistit, aby mohl Parlament řádně vykonávat své legislativní a rozpočtové pravomoci, pokud jde o příspěvek EU a její plánovací činnosti;
- x) zajistila, aby příspěvek EU do rozpočtu END byl poskytován v plném souladu se zásadou řádného finančního řízení a byl spravován zaměstnanci vyškolenými v oblasti plnění finančního nařízení, pokud jde o rozpočet EU, a aby Parlament mohl vykonávat plnou rozpočtovou a legislativní kontrolu, včetně případného monitorování a kontroly využití finančních prostředků ze strany rozpočtového orgánu;

Čtvrtek, 29. března 2012

- y) zajistila, aby Parlament mohl vykonávat rozsáhlý politický dohled na činnostmi a programováním END, a zajistila, aby bylo provádění jeho opatření důkladně monitorováno a hodnoceno nezávislou třetí stranou, mimo jiné tím, že zajistí, aby byl Parlament informován o výročních zprávách END; poskytla Parlamentu dostatečný prostor, aby mohl přispívat ve fázi programování, stanovovat priority a strategické směry činnosti a sdílet svůj tvůrčí potenciál a mezinárodní zkušenosti členských států při podpoře demokratizačních procesů za hranicemi Evropy;
- z) zajistila, aby byl Parlament zapojen a konzultován v rámci procesu zahájení činnosti a fungování END, mimo jiné politicky vyváženým výběrem poslanců EP do správní rady a výkonného výboru nadace; přezkoumala složení správní rady s cílem zajistit, aby členské státy byly zastoupeny prostřednictvím Rady, a zvýšila zapojení Parlamentu do správní rady a výkonného výboru tohoto nástroje, aby se zajistil řádný vliv v souladu s pravomocemi Parlamentu jakožto jedné ze složek rozpočtového orgánu EU; umožnila Parlamentu, aby přispěl k definování politických a strategických pokynů, priorit, očekávaných výsledků a celkových vyčleňovaných prostředků, z nichž budou smysluplně a systematicky vycházet činnosti nadace;
- aa) zajistila přezkoumání dopadu, výkonnosti a přínosu END ve vztahu k nástrojům EU a udržitelnosti financovaných činností; vypracovala patřičné závěry a v případě potřeby upravila vhodným způsobem její velikost, strukturu, mechanismus financování a výkonnou zodpovědnost; zajistila, aby výsledky takového hodnocení byly předány Parlamentu;
2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto doporučení Radě a pro informaci také Komisi a členským státům.

Zpráva o pokroku Srbska

P7_TA(2012)0114

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 29. března 2012 o evropském integračním procesu v případě Srbska (2011/2886/RSP)

(2013/C 257 E/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 2. března 2012,
- s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Srbsko na straně druhé, k níž dal Parlament dne 19. ledna 2011 svůj souhlas a která právě prochází poslední fází ratifikace v členských státech, a s ohledem na Prozatímní dohodu o obchodu a obchodních záležitostech mezi Evropským společenstvím na jedné straně a Republikou Srbsko na straně druhé, která vstoupila v platnost dne 1. února 2010,
- s ohledem na rozhodnutí Rady 2008/213/ES ze dne 18. února 2008 o zásadách, prioritách a podmínkách evropského partnerství se Srbskem a o zrušení rozhodnutí 2006/56/ES ⁽¹⁾,
- s ohledem na závěry Rady pro všeobecné záležitosti ze dne 28. února 2012,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 25. října 2010, ve kterých vyzývá Komisi k předložení stanoviska ve věci žádosti Srbska o členství v Evropské unii, a s ohledem na závěry Rady ze dne 5. prosince 2011 a závěry ze zasedání Evropské rady ze dne 9. prosince 2011,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 80, 19.3.2008, s. 46.